

**Γαβρηλίδου Γεωργία, Κοκκινίδου Μαρίνα, Σεχίδου Ειρήνη,
Τακούδα Χριστίνα, Τριανταφυλλίδου Λήδα**
(μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού ΣΝΕΓ Α.Π.Θ.)

**Νέο αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus) για τη διδασκαλία ελληνικής γλώσσας για
ακαδημαϊκούς σκοπούς σε αλλοδαπούς προπτυχιακούς φοιτητές του Α.Π.Θ.**
(πilotική εφαρμογή: χειμερινό εξάμηνο 2013-14)

Μάθημα: Ελληνικά για Ακαδημαϊκούς Σκοπούς I και II (α΄ κύκλος)

Α΄ - Β΄ εξάμηνο αλλοδαπών φοιτητών
(Γλωσσικό επίπεδο: Γ1 για ακαδημαϊκούς σκοπούς)

Κειμενικά είδη	Γλωσσικές λειτουργίες – Δεξιότητες	Μορφολογία και Σύνταξη
<p>Γραπτά είδη: άρθρο γνώμης σε θέματα που παρουσιάζουν γενικότερο διεπιστημονικό ενδιαφέρον (π.χ. περιβάλλον, ηθική δεοντολογία, κοινωνικά ζητήματα κλπ.)</p> <p>εκλαϊκευμένο επιστημονικό άρθρο στον τύπο και σε περιοδικά ειδικού ενδιαφέροντος (π.χ. Focus, Βήμα science κλπ.)</p> <p>Προφορικά είδη: συνέντευξη εκλαϊκευμένης επιστημονικής γνώσης (π.χ. από την εκπομπή “Όλα για την υγεία”)</p> <p>ακαδημαϊκή διάλεξη (σε εισαγωγικό προπτυχιακό επίπεδο)</p>	<p>δομή του κειμένου</p> <p>ρητορικά σχήματα: π.χ. πρόβλημα-αίτια - λύση- αποτίμηση σύγκριση - αντίθεση, υπόθεση, επεξήγηση κλπ.</p> <p>δείκτες συνοχής και συνεκτικότητας</p> <p>ύφος και στάση του συγγραφέα</p> <p>τεχνικές σημειώσεων σε προφορικά και γραπτά κείμενα μεγάλης έκτασης</p> <p>τύποι βιβλιογραφικής αναφοράς</p> <p>διάκριση χρήσης λόγιου-λαϊκού ύφους</p> <p>γενικό vs. ειδικό λεξιλόγιο</p> <p>παρουσίαση και συζήτηση θέματος γενικού ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος</p> <p>τεχνικές σημειώσεων</p>	<p>ανώμαλα ουσιαστικά, όπως τα: μυς, πήχυς, ύδωρ, ήπαρ, φρέαρ, πέρας, γήρας, μηδέν το δέον, το πρέπον κλπ. το οστούν</p> <p>επίθετα: σε -ύς, -εία, -ύ (ευρύς)</p> <p>τριγενή δικατάληκτα (λόγια, καθαρεύουσα): -ος, -ο, -ης-ες</p> <p>ρηματικά επίθετα: -τός, -τέος, -σιμός, -ξιμός, -ιμός *με λόγιες καταλήξεις: -(ω)λός, -(α)λέος, -είος, -αίος, -ιαίος</p> <p>μετοχές: - -ων, -ουσα, -ον (επίγων) - -είς, -είσα, -έν (γεννηθείς)</p> <p>Απόλυτος Υπερθετικός (φίλτατος, Υψιστος)</p> <p>ελλειπτικά παραθετικά (χειρότερος, χείριστος)</p> <p>Επιρρήματα σε -α και -ως</p> <p>Αντωνυμίες αναφορικές: οσοδήποτε, οποιοδήποτε, οτιδήποτε, οιοσδήποτε, ό,τι – ό,τι</p> <p>ρήματα: ομάδες ρημάτων με δεύτερο συνθετικό τα: -άγω, -αγγέλλω, -βάλλω, -βλέπω, -</p>

		<p>δίδω, -έχω, -θέτω, -καλώ (1,2), -λέγω, -λαμβάνω, -στέλλω, -σκευάζω, -στρέφω, -τείνω, -τρέπω, κ.ά. σε ενεργητική και μεσοπαθητική φωνή</p> <p>εσωτερική και φωνηεντική αύξηση</p> <p>μετοχές παθητικού ενεστώτα (-όμενος, -όμενος, -έμενος, -ούμενος, -άμενος) (εξαρτώμενος, τιμώμενος) και παθητικού παρακειμένου (απασχολούμενος - απασχολημένος) διάκριση χρήσης</p> <p>παραγωγή και σύνθεση ουσιαστικών (αντι- απο- μετα- παρα, υπερ- υπο- -ειο, -εία, -ία, -ιά -μα, -το, -οσύνη, -ότητα) και ρημάτων (-ποιώ, -γραφω) με παραγωγικά προθήματα και επιθήματα</p>
--	--	---

Μάθημα: Ελληνικά για Ακαδημαϊκούς Σκοπούς III και IV (β' κύκλος)

Γ' - Δ' εξάμηνο αλλοδαπών φοιτητών
(Γλωσσικό επίπεδο: Γ1-Γ2 για ακαδημαϊκούς σκοπούς)

Κειμενικά είδη	Γλωσσικές λειτουργίες - Δεξιότητες	Μορφολογία και Σύνταξη
<p>εκλαϊκευμένο άρθρο vs. επιστημονικό (ερευνητικό) άρθρο με εστίαση στα επιμέρους μέρη του (π.χ εισαγωγή-παρουσίαση της έρευνας-συζήτηση των αποτελεσμάτων-επίλογος)</p> <p>εισαγωγικό ακαδημαϊκό εγχειρίδιο</p> <p>προπτυχιακή (ερευνητική) εργασία ως γραπτό κειμενικό είδος και ως προφορική παρουσίαση στην τάξη</p>	<p>δομή του επιστημονικού/ερευνητικού λόγου και κειμενικοί μηχανισμοί</p> <p>επαγωγικός και παραγωγικός συλλογισμός/ γενίκευση-εξειδίκευση</p> <p>κριτική αποτίμηση της βιβλιογραφίας</p> <p>τεχνικές περίληψης και παρουσίασης των βασικών σημείων ενός κειμένου</p> <p>τεχνικές μετριασμού και ενίσχυσης της στάσης του συγγραφέα</p> <p>διάκριση χρήσης λόγιου-λαϊκού ύφους</p> <p>γενικό ακαδημαϊκό λεξιλόγιο</p> <p>γενικά χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού λόγου</p>	<p>τριγενή και δικατάληκτα επίθετα σε -ος -ο και οι συνάψεις τους (<i>βόρειος θάλασσα, ειδοποιός διαφορά</i>)</p> <p>λόγιες αόριστες αντωνυμίες: <i>πας, πάσα, παν ο τάδε, ο δείνα</i></p> <p>μετοχές σε -ων, -ον (<i>νοήμων</i>) -ας -ασα -αν (<i>αποβιώσας</i>) -ων -ωσα -ων (<i>δρων</i>)</p> <p>μηδενικό άρθρο</p> <p>ενεργητική και παθητική σύνταξη (υφολογικές διαφορές)</p> <p>υποτακτική σύνδεση και σύνταξη</p> <p>χρήση των πτώσεων ύστερα από λόγιες προθέσεις (<i>άνευ, ανά, διά, κατά, υπέρ, υπό</i>)</p> <p>επιστημική και δεοντική τροπικότητα: <i>μπορεί, φαίνεται, πρέπει, κλπ.</i></p> <p>στερεότυπες εκφράσεις με χρήση λόγιων τύπων γενικής, δοτικής και κλητικής</p> <p>σύνθεση με λόγιες προθέσεις και κλίση ρημάτων ρημάτων με δεύτερο συνθετικό τα:- <i>αίρω/ -ομαι, βαίνω, δεικνύω/ -ομαι, -τίθεμαι, -ίσταμαι</i></p> <p>παραγωγή και σύνθεση ουσιαστικών με λεξικά προθήματα και επιθήματα λόγιας προέλευσης (<i>ενδο- ευ-, ημι- παν- υδρο- κλπ. -αλγία, -κτονία, -λογία -ποίηση, -σκόπηση</i>)</p>

Μάθημα: Ελληνικά για Ακαδημαϊκούς Σκοπούς V και VI (γ' κύκλος)

Ε' - Στ' εξάμηνο αλλοδαπών φοιτητών
(Γλωσσικό επίπεδο: Γ2 για ακαδημαϊκούς σκοπούς)

Κειμενικά είδη	Γλωσσικές λειτουργίες - Δεξιότητες	Μορφολογία και Σύνταξη
<p>ερευνητικό άρθρο δημοσιευμένο σε συλλογικούς τόμους ή σε επιστημονικά περιοδικά</p> <p>περίληψη (abstract) ερευνητικού άρθρου</p> <p>ανακοινώσεις-πρακτικά συνεδρίων</p> <p>ερευνητική εργασία ανάλογα με τον επιστημονικό κλάδο</p> <p>ακαδημαϊκές συζητήσεις και παρουσιάσεις σε ειδικό κοινό</p>	<p>δομή των περιλήψεων των ερευνητικών άρθρων</p> <p>βιβλιογραφική έρευνα</p> <p>τεχνικές συγγραφής ερευνητικής εργασίας</p> <p>επεξεργασία πολυτροπικών κειμένων με στατιστικά στοιχεία, πίνακες, διαγράμματα κλπ.</p> <p>επιστημονικό λεξιλόγιο και λεξιλόγιο ορολογίας</p> <p>τεχνικές παρουσίασης (power point) επιστημονικού κειμένου σε ειδικό κοινό</p> <p>διατύπωση απόψεων με σαφήνεια και λογικά επιχειρήματα</p> <p>αντίκρουση επιχειρηματολογίας</p>	<p>ονοματοποίηση πολυλεκτικά σύνθετα ουσιαστικά – κελύφη</p> <p>λόγια χρήση της γενικής (κεκλεισμένων των θυρών, καιρού επιτρέποντος κλπ)</p> <p>αρχαιοκλιτος παθητικός αόριστος (συνέβη, ετέθη, κατέστη κλπ)</p> <p>ουσιαστικοποιημένες μετοχές παθητικού αορίστου (οι συλληφθέντες, οι πληγέντες, οι απορριφθέντες κλπ)</p> <p>μετοχές παθητικού παρακειμένου με αναδιπλασιασμό (ενδεδειγμένος, εγγεγραμμένοι, λελογισμένη κλπ)</p> <p>ρήματα σε -ούμαι και -ώμαι (δικαιούμαι, καρπούμαι, εγγνώμαι κλπ)</p> <p>η σύνταξη των λόγιων προθέσεων: άνευ, δια, εις, εκ, εξ, έναντι, εντός, επί, κατόπιν, λόγω, περί, προ, υπό και η χρήση τους σε παγιωμένες εκφράσεις</p>

Βιβλιογραφία

- Αγαθοπούλου, Ε. 2013. Διδασκαλία δεύτερης γλώσσας για ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι: Εισαγωγή στο πεδίο και εφαρμογές γλωσσολογικών αναλύσεων. Άρθρο στο πλαίσιο του προγράμματος «Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας» (ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ) . Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
[<http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=272>]
- Αλεξανδρή, Κ. & Μ. Καπουρκατσίδου. 2012. Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης: Αναλυτικό Πρόγραμμα για το Προχωρημένο Επίπεδο Γλωσσομάθειας (Γ1). In Gavriilidou, Z., A. Efthymiou, E. Thomadaki & P. Kambakii-Vougiouklis (eds.) 2012. *Selected Papers of the 10th ICGL*, pp 631-637. Komotini/ Greece: Dimocritus University of Thrace.
- Αντωνοπούλου, Ν., Σ. Βογιατζίδου, & Α. Τσαγγαλίδης. 2013. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Γαβριηλίδου, Γ. & Α. Κοιλιάρη. 2013. Διεύρυνση δεξιοτήτων για ακαδημαϊκή χρήση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. *Ανακοίνωση στην 34η Ετήσια Συνάντηση Τομέα Γλωσσολογίας: «Γλώσσα και Εκπαίδευση»*, ΑΠΘ, 16-18 Μαΐου 2013.
- Αραποπούλου, Μ. & Γ. Γιαννουλοπούλου. 2001. Ο λόγος των επιστημών [Ε7]. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός, Πύλη για την ελληνική γλώσσα.
[http://www.komvos.edu.gr/glwssa/odigos/thema_e7/e_6_thema.htm]
- Γούτσος, Δ. 2006. Ανάπτυξη λεξιλογίου: Από το βασικό στο προχωρημένο επίπεδο. Στο Γούτσος, Δ., Μ. Σηφianού και Α. Γεωργακοπούλου (επιμ.) 2006. *Η ελληνική ως ξένη γλώσσα: από τις λέξεις στα κείμενα*, σσ 13-92. Αθήνα: Πατάκης.
- Ιακώβου, Μ. & Σ. Μπέλλα. 2004. *Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας σε Ενηλίκους: Προχωρημένο Επίπεδο*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Ιακώβου, Μ. & Σ. Μπέλλα. 2006. Η παραγωγή γραπτού λόγου στο προχωρημένο επίπεδο: στοιχεία ακαδημαϊκής και πολιτισμικής έκφρασης. Στο Χατζηπαναγιωτίδη, Ά. & Ε. Σεχίδου (επιμ.) 2006. *Διδακτική της Ελληνικής Γλώσσας ως Δεύτερης / Ξένης: Νέες Τάσεις*, σσ 172-186. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Κουτσοπέλου-Μίχου, Σ. 2009. *Όψεις του ακαδημαϊκού λόγου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Τακούδα, Χ. 2011. Τάσεις και προτάσεις για τη διδασκαλία του ακαδημαϊκού λόγου σε ξενόγλωσσους φοιτητές των ελληνικών πανεπιστημίων. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 31ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας "Διδασκαλία και εκμάθηση της Ελληνικής"*. Θεσσαλονίκη 16-18 Απριλίου 2010, σσ 674-685. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Ταρατόρη, Ε, Μ. Τσαλκατίδου & Θ. Τσαλκατίδης. 2008. *Επιστημονική τεχνολογία*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Τοκατλίδου, Β. 2004-2005. *Τεχνικές γραφής του επιστημονικού κειμένου*. ΑΠΘ: Διατμηματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών.

Anderson, K., J. Maclean & T. Lynch. 2008. *Study Speaking. A course in spoken English for academic purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Flowerdew, J. & M. Peacock (eds). 2001. *Research perspectives on English for Academic Purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hamp- Lyons, L. & B. Heasley. 2006. *Study Writing. A course in writing skills for academic purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hyland, K. 2009. *Academic discourse*. London: Continuum.

Munby, J. 1978. *Communicative Syllabus Design*. Cambridge: Cambridge University Press.

Robinson, P. 1991. *ESP today: a Practitioner's Guide*. Hemel Hempstead: Prentice Hall International.

Smith, M. & G. Smith. 1988. *A study skills handbook*. Melbourne: Oxford University Press.

Swales, J. & C. Feak. 2000. *English in Today's Reseachr World. A writing guide*. Michigan: University of Michigan Press.

Swales, J. & C. Feak. 2004. *Academic Writing for graduate students: essential tasks and skills*. Michigan: University of Michigan Press.

Wallace, M. 1980. *Study Skills In English*. Cambridge: Cambridge University Press.